

Hjalmar Töderberg.

Inl. kl. 1⁹¹

Uppsats för Moderläsalet.

Stockholms Norra Lärarlärareverk 17/4 1888.

Orsakerna till Karthagens underlägenhet i
Kampen med Romarna.

Den gamla Tiden historia upptages, i stort
sedt, af en enda kulturkamp, som sträckt sina
efterdynningar långt in i nyare Tiden; ^{W. ärofta} det är
^{härmed} Striden mellan å ena sidan den västerländska
odlingen med dess fria forskning och rättlösa fram-
åtsträfvande på alla områden och å andra sidan
det österländska barbariet med ty å följande
Statsdespotism, hierarki samt Frälshem och
Kunsmighet hos massan af folket, ^{Konstigen} (det är) Striden

mellan hellenism och orientalism. Hellenismens arftagare var efter den grekiska frihetens undergång och Alexander den stores död Rom; Karthago åter var orientalismens längst framskjutna förpost, och då dessa stater i 3de århundradet f. Kr. mötte hvarandra i strid om herraväldet öfver världen, måste utgången blifva bestämmande för hela Europas utvecklingshistoria. Karthagos fall blef därför ett stort steg framåt i riktning mot hellenismens seger.

Orsakerna Till Karthagens Undergång:

Senket i denna strid äro så många delar
i förhållanden, som omedelbart betingats
af deras härstamning, dels i deras politiska
utveckling.

Romarnes uppförande under såväl denna

som andra kritiska perioder i deras historia
vilar oss

ett folk, hwars mest utmärkande karaktärs-
drag är en alorig svigtande utskälighet och
ett mod, som tycket växa med faran. Aldrig
har den romerska offervilligheten och endrögheten

Sålunda ej hos
Romarna?

visat sig större, än då ropet: "Hannibal" 11

bal ante portas" genbjöd i själva hufvuds-

staden, och skur från File tvärrägt sålvan

sakades i Rom, var dock hatet till den

gemensamma fienden starkare än hatet

mellan patricier och plebejer, huru djupt rotade

detta än kunde vara.

2
Karthagerna åter gingo amoröunda

Fileväga: Af österländingens vanliga li =

delrefulla höfthet drivas de, då de vinn-

nit en seger, att mistbruka de samman;

da krigslyckan varit den oblid, drogo de den
slagne fältherren inför rätta och dönde ho-
nom till döden. Först då allt hopp var för-
loradt, framträdde hos dem det semitiska folk-
lynnets hela seghet, men då var det redan
för sent att rädda något annat än äran.

Äfven olikheten mellan de båda folkens
hufvudnäringar har för utgången af ifråga-
varande strid haft stor betydelse. Sövärlinn-
byggarna i själva staden Rom som de kring-
boande, underkufvade folken i skade jord =

bruket som sin moder²näring, och denna
omständighet hade Småningom med ett band
af gemensamt intresse förenat de ursprung-
ligen fiendtliga Stämmarne, medan dere-
mot Skothagerne, som af sina Stammafäder
Senicierne ärfvt handelen som sin hufvud-
näring, med ringa andra band än våldets
lyskatt väd sig faste de kringboende folken,
hvilka derfor ingenting högre önskade än
sin befrielse från det Fryskande öket.

Denna olikhet i hufvudnäringar ber

Fingade dessutom ännu en annan, nämligen
ligen i sammansättningen af de båda folkens
härar. Af de romerska soldaterna, tagna från
jagen och kämpande för hem och fosterland,
bildades en väl disciplinerad medborgarkår,
som visste sin plikt och gjorde den; kartago
gera åter Fogo sina krigare dels från slaf-
varens led, dels från de kringboende afrikani-
ska stammarna, dels från de skaror af äfven
Fysare, som vid denna tid från alla håll strö-
made till verldens rikaste handelsstad, och sam-

mansatte af detta olikarlade element en
här, som för sold och byte, och på hvilken
fältherren kunde lita endast så länge
han förde den till seger.

Betraktar man den politiska ut-
vecklingens gång i Rom och jämför den
med Karthagos inre historia, faller öf-
ven der utslaget till Romes fördel.

Visserligen fanns i Rom liksom i Karthago
en stark motsättning mellan aristokrati
och demokrati, men klyftan hade på

Lagstiftningens väg smärningom blifvit, om ej
fylld, så dock minskad; dessutom hade den
romerska aristokratien alltid, trots småaktiga
ståndsintröskan, värdigt fyllt sin pligt att gå
i spetsen för nationen och sålunda härfvat sin
rättighet dertill, kvadan den och alljämt kunna
de hoppas på förtroende från folkets sida. Det
offentliga lifvet i Rom var derjämte en ut-
märkt skola för blifvande statsmän, som der
hade flit tillfälle att utbildva sin begäpning
Rom kom därför aldrig att lida brist på män

det allmännas väl ²kräflde deras ¹hjälp,
hvilka, när deras Fur kom, kunde taga sta-
rens ledning om hand.

I Karthago hade aristokratien, bestående af de få invandrade feniciernas ättlingar, tidigt lyckats nedslå alla motstånd och infört en oligarkisk styrelseform, som tilldelade rådet, i hvilket insattes ett fåtal köpmannararistokrater, högsta makten. Man har sagt, att få stater hafva varit så otacksamma mot sina stora män som Karthago, och detta påstående innebär en obestridlig

Sanning. Bekerkadt af en ensidig skugg-
rädsla för alla Monarkiska eller diktatoriska
rörelser, motarbetade nämnda fämannaråd
plau mässigt alla de statsmän och fältherrar,
som egde någon betydligare begåfning eller
² större intryk hos folket
popularitet och som derigenom syntes dem
farliga för friheten; det var denna omständig-
het, som räddade Rom efter slaget vid Cannae
och under Capuas belägring, då Flaminius för
att rädda denna stad gick mot Rom, Ty hade
han då fått kraftigare understöd från hemmet

Landet, skulle han säkerligen velat betyga
sina segrar och tillintetgjort sina döda
fiender. Men sådan var inte seden bland de
Styrande i Karthago; en segrande fältherre
blef vid hemkomsten i regel afsatt, och
en besegrad var det själfskrifna försömmings-
offret åt folkets vateri.

Rom stod vid tiden för de puniska
krigen på höjdpunkten af sin fasthet;
striden mellan patricier och plebejer hade
nyss afstannat, och de nya partien, opti-

fräter och popularer, hade ännu inte kunnit

bildas; de levande männen började under stri-

den ^{komma till insigt af} gång att fatta det romerska folkets

uppgift att beherska världen och föra den

hellénistiska kulturen till seger öfver barba-

riet. (och) Det var denna idé, smärningens spridd

i allt vidsträcktare kretsar, som sedermera

blef bestämmande för Roms statskonst.

Marthago åter hade vid samma tid

sedan sett sina bästa dagar och bar för öfrigt

i själva sine institutioner fröet till sin ne =

dergang. Dess skenbart fria författning

och dess materiella välstånd kunde icke

dölja den prägel af österländskt barbari;

som var denna stat medförd, och som både

i dess krigföring och i dess inre styrelse

frädde i dagen; det var detta barbari, som

gjorde Karthago ovärdigt och oförmögelt

att beherska någon del af vesterlandet.

Ry.